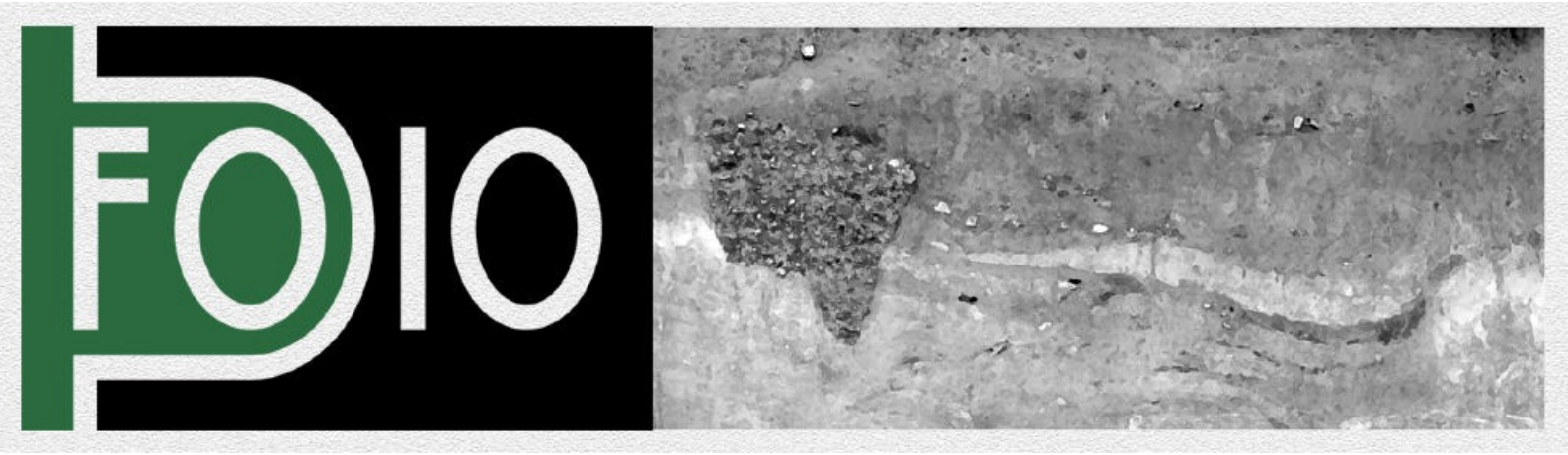
NOTA UITGESTELD VOORONDERZOEK

WESTERLO ZOERLE PARWIJS

SINT-NIKLAASSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

FODIO
Turnhoutsebaan 277
B-2110 Wijnegem

Jan De Beenhouwer
Marleen Arckens

COLOFON

Nota uitgesteld vooronderzoek Westelo - Zoerle Parwijs Sint-Niklaasstraat Programma van maatregelen.
Projectcode 2019A11
erkend archeoloog: Fodio OE/ERK/archeoloog/2015/0067
auteurs: Jan De Beenhouwer, Marleen Arckens
uitvoerder: Fodio, Turnhoutsebaan 277, B-2110 Wijnegem
Archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/8135
datum: 19 februari 2019

Inhoud

2. Programma van maatregelen....65
2.1 Gemotiveerd advies....65
2.2 Programma van maatregelen voor verdere verwerking....66
2.2.1 onderzoeksvragen....66
2.2.2. onderzoekshandelingen....66
2.2.3 strategie voor specialistisch onderzoek....66
2.2.4 conservatiestrategie....66
2.2.5 geschatte duur van de verwerking, inclusief rapportering....67
2.2.6 raming van de kosten van de verwerking, inclusief rapportering....67

2. Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

Zoals opgenomen in het programma van maatregelen in de archeologienota toegevoegd aan de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de percelen Westerlo 3 AFD/Zoerle-Parwijs, sectie A, percelen 50R, 50H en 52B met een oppervlakte van 5136 m2. Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek biedt voldoende zekerheid om een uitspraak te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed.

Aanleiding tot het onderzoek is de geplande bouw van 3 woonblokken, een zwembad, een weg en parkeerplaatsen ter hoogte van het onderzoeksgebied. In een eerste fase werd bij een bureauonderzoek vastgesteld dat het terrein een hoge trefkans had voor sites van het neolithicum tot de late middeleeuwen De topografische ligging en de bodemgesteldheid zijn gunstig en de site ligt in de nabijheid van de historische kern van Zoerle-Parwijs. Er werd daarom een proefsleuvenonderzoek geadviseerd om na te gaan of er effectief waardevol archeologisch erfgoed aanwezig is.

Bij het proefsleuvenonderzoek bleek dat de menselijke sporen niet talrijk waren en bovendien divers van karakter en periode. Ook de bewaring was eerder matig. Verder werden er ook uitzonderlijk weinig vondsten aangetroffen. Bijzondere aandacht werd geschonken aan twee kuilen op de zuidrand van het terrein, die morfologische kenmerken vertoonden van protohistorische paalkuilen. Zij konden echter niet verbonden worden met een eventuele structuur of permanente nederzetting. Het is evenwel niet uitgesloten dat zij behoren tot een structuur of nederzetting die zich uitstrekt naar het zuiden, buiten het projectgebied. Verder werden ook enkele grachten aangetroffen die deel uitmaakten van perceelsscheidingen en die dateren van de middeleeuwen tot de nieuwste tijd. Ook dit zijn fenomenen die niet met een nederzetting of bewoning kunnen worden verbonden.

Twee andere kuilen werden herkend als kuilmeilers. Zij getuigen van een eerder kleinschalige en occasionele houtskoolwinning in de Romeinse tijd of in de middeleeuwen. Onderzoek op de houtskool uit deze kuilen kan informatie verschaffen over de periode van de houtskoolproductie en over het bosbestand in die tijd.

Omdat onderzoek van de verspreide sporen op het onderzoeksgebied, zonder de ruimere context van een nederzetting niet tot kenniswinst zal leiden, wordt geen verder onderzoek geadviseerd in de vorm van een opgraving. De houtskool uit de kuilmeilers kan daarentegen wel tot kenniswinst leiden. Daarom is verder onderzoek van dit houtskool aanbevolen. Verdere verwerking van het reeds aangelegde archeologisch ensemble volstaat om het kennispotentieel van de archeologische site te realiseren. Er wordt een programma van maatregelen voor verdere verwerking opgemaakt.

2.2 Programma van maatregelen voor verdere verwerking

2.2.1 onderzoeksvragen

- uit welke periode stammen de houtskoolmeilers ?
- welke houtsoorten werden gebruikt voor het aanmaken van houtskool ?
- laten de resultaten van de analyses toe een uitspraak te doen over de inrichting van het landschap op het moment van het gebruik van de houtskoolmeilers en/of de evolutie van het landschap ter hoogte van het onderzoeksgebied ?
- zijn de resultaten van de analyses vergelijkbaar met resultaten van onderzoek op andere sites in de archeoregio Kempen?

2.2.2. onderzoekshandelingen

2 X waardering houtskoolstaal voor 14C

2 X analyse houtskoolstaal voor 14C

2X zeven bulkstaal in kader van antracologisch onderzoek

2 X analyse antracologische resten

2.2.3 strategie voor specialistisch onderzoek

Van de kuilen s24 en s41 wordt een bulkstaal van 10 l uit de houtskoollaag onderzocht. Het bulkstaal wordt nat gezeefd op 1 mm. Er worden minimaal 100 houtskoolfragmenten geselecteerd voor antropologische analyse. De geselecteerde houtskoolfragmenten zijn een willekeurige steekproef. Uit elk van de bemonsterde kuilen wordt een houtskoolfragment geselecteerd voor 14C datering.[1]

De beide kuilen s24 en s41 worden absoluut gedateerd door middel van 14C datering: van elke kuil wordt 1 houtskoolmonster gedateerd. Er wordt gewerkt met een staal van een houtsoort met een korte maximale levensduur om oud-hout effect minimaal te houden (met twijgen of de buitenste groeiringen van de stam).

2.2.4 conservatiestrategie

De stalen worden in afwachting van de waardering en analyse bewaard in een koele, droge ruimte (beneden 20°C -luchtvochtigheid tussen 50 en 65%)

[1] Deforce et al 2017.

2.2.5 geschatte duur van de verwerking, inclusief rapportering

Doorlooptijden van het specialistisch onderzoek inclusief rapportering

- eerste fase: zeven van de bulkstalen en waardering van de stalen voor 14C: doorlooptijd van 4 maanden
- tweede fase: antracologische analyse en datering 14C: doorlooptijd van 6 maanden

Duur van de archeologische rapportering volgend op het specialistisch onderzoek: 6 werkdagen

2.2.6 raming van de kosten van de verwerking, inclusief rapportering

Type	**aantal**	**prijs excl. BTW**	**totaal excl. BTW**
waardering			
houtskool: waardering en selectie voor 14 C	2	€ 120,00	€ 240,00
zeven bulkstaal	2	€ 67,00	€ 134,00
Analyse			
14C datering houtskool	2	€ 390,00	€ 780,00
Antrocologie	2	€ 385,00	€ 770,00
Rapportering specialistisch onderzoek	1	€ 1150,00	€ 1150,00
Archeologische rapportering: nota resultaten verdere verwerking archeologisch ensemble proefsleuvenonderzoek	1	€ 1440,00	€ 1440,00